

Vedlagt fremsendes i 70 eksemplarer besvarelse af spørgsmål nr. <DOCUMENT_START> 16 af 13. oktober 2000 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del {{SPA}} bilag 59).

/

Besvarelse af spørgsmål nr. <DOCUMENT_START> 16 af 13. oktober 2000 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del {{SPA}} bilag 59).

Spørgsmål nr. 16:

"Ministeren bedes tilsende udvalget sit talepapir fra samrådet den 12. oktober 2000 om samrådsspørgsmål C (udvisningsdomme), jf. alm. del {{SPA}} bilag 19."

Svar:

Det af Justitsministeriet udarbejdede udkast til talepapir, der dannede grundlag for ministerens besvarelse den 12. oktober 2000 af samrådsspørgsmål C, vedlægges.

Udkast til besvarelse af samrådsspørgsmål nr. C fra Folketingets Retsudvalg stillet til justitsministeren og indenrigsministeren.

Spørgsmål nr. C:

"Der ønskes en drøftelse af de danske udvisningsregler i lyset af Højesterets nyere praksis på området sammenholdt med afgørelser fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Er regeringen indstillet på at tage initiativ til en ændring af udlændingeloven m.v., hvis det viser sig, at Højesterets praksis går i en anden retning end menneskerettighedsdomstolens?"

Svar:

<DOCUMENT_START>

Retsudvalgets spørgsmål indeholder to forskellige dele.

For det første spørger Retsudvalget til forholdet mellem Højesterets praksis i udvisningssager og Menneskerettighedsdomstolens praksis på området.

For det andet stiller Retsudvalget spørgsmål om regeringens planer om eventuelt at ændre udlændingelovens udvisningsregler.

Jeg har aftalt med indenrigsministeren, at jeg svarer på den første del af spørgsmålet, og at hun tager sig af den anden del.

Lad mig starte med at sige, at jeg er glad for, at vi nu har fået tredje bind til Anklagemyndighedens Årsberetning for 1998-1999, der indeholder en meget grundig og detaljeret gennemgang af nyere højesteretspraksis vedrørende udvisning af udlændinge på grund af kriminalitet og forholdet til Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

Jeg synes, at der er tale om en meget klar og oplysende redegørelse, og jeg er overbevist om, at den vil være til stor hjælp for anklagemyndigheden, når der skal tages stilling til, om der i konkrete straffesager skal nedlægges påstand om udvisning af udlændinge.

Rigsadvokaten redegør udførligt for Højesterets praksis på området, og har medtaget afgørelser frem til den 14. august 2000. Rigsadvokaten redegør endvidere for Menneskerettighedsdomstolens praksis i perioden fra 1991 til marts 2000. Redegørelsen giver således en omfattende og opdateret redegørelse for praksis på området.

Inden jeg går over til at kommentere Rigsadvokatens redegørelse, vil jeg godt sige, at jeg herved kommer til at koncentrere mig om grænserne for, hvornår en udlænding kan udvises. Derfor vil jeg godt fremhæve, at de begrænsninger, som menneskerettighederne medfører, ikke er til hinder for, at vi på grund af de danske regler gennemfører udvisninger i et stort antal sager.

Rigsadvokatens redegørelse indeholder på side 111 en oversigt over Højesterets praksis i udvisningssager i perioden 1. januar 1997 til 14. august 2000. Som det fremgår heraf, har Højesteret i samtlige sager, bortset fra to, udvist udlændinge, der er blevet idømt 4 års fængsel og derover som følge af narkokriminalitet og anden form for grov kriminalitet. I de to sager hvor der ikke skete udvisning, var den ene udlænding født i Danmark og havde opholdt sig her i 19 år. I den anden sag var udlændingen indrejst i Danmark som 25-årig og havde opholdt sig her i landet i ca. 13 år. Han var gift, og havde 3 børn, og var fuldt integreret i det danske samfund.

Jeg kan i den forbindelse også oplyse, at siden de nye udvisningsregler trådte i kraft den 3. juli 1998 er i alt 641 personer udvist i forbindelse med endelig dom for strafbart forhold, der er begået efter dette tidspunkt. Af de 459 personer, der blev udvist ved endelig dom i 1999, kan jeg oplyse, at 331 personer var udrejst fra Danmark i midten af februar måned i år.

Jeg vil herefter gå over til at kommentere Rigsadvokatens redegørelse. På side 39 anføres, at det klart følger af forarbejderne til udvisningsbestemmelserne i udlændingeloven, at udvisning af en udenlandsk statsborger er undergivet den begrænsning, at udvisning ikke vil kunne finde sted, hvis det er i strid med Danmarks internationale forpligtelser, herunder artikel 8 i Menneskerettighedskonventionen. Dette vil indenrigsministeren vende tilbage til om lidt.

Når domstolene skal vurdere, om en udvisning vil være i strid med artikel 8 i Menneskerettighedskonventionen, skal der først tages stilling til, om udlændingen overhovedet har et familieliv og/eller et privatliv her i landet, der er beskyttet af artikel 8 i Menneskerettighedskonventionen. Dette er en forudsætning for, at en udvisning rejser spørgsmål i forhold til Menneskerettighedskonventionens artikel 8. I praksis vil det imidlertid sjældent være dette spørgsmål, der giver anledning til vanskeligheder.

I det omfang en udvisning udgør et indgreb i en udlændings ret til et familie- og privatliv, der er beskyttet af Menneskerettighedskonventionens artikel 8, vil det efter denne bestemmelse være et krav, at udvisningen er proportional i forhold til det formål, som udvisningen varetager. Udvisningen skal således være udtryk for en rimelig afvejning af på den ene side hensynet til udlændingens familie- og/eller privatliv og på den anden side navnlig hensynet til at forebygge uro eller forbrydelse i værtslandet.

Det helt centrale i udvisningssager er netop spørgsmålet om proportionalitetsvurderingen.

Ved proportionalitetsvurderingen lægger Menneskerettighedsdomstolen vægt på flere momenter.

Menneskerettighedsdomstolen lægger således vægt på karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, herunder om udlændingen tidligere er straffet. I den forbindelse lægger Menneskerettighedsdomstolen vægt på arten og længden af den idømte straf. Herudover lægger Menneskerettighedsdomstolen vægt på karakteren og omfanget af de konkrete tilknytningsmomenter (familie, arbejde, opvækst, skolegang, uddannelse, sprog m.m.) til henholdsvis udvisningsstaten og oprindelsesstaten.

Som anført af Rigsadvokaten (side 96) er Menneskerettighedsdomstolens afgørelser i udvisningssager meget konkret begrundet, og de enkelte afgørelser vil altid være udtryk for en helt konkret vurdering af den enkelte sags faktiske omstændigheder.

De momenter, som Menneskerettighedsdomstolen tillægger betydning i udvisningssager er efter min opfattelse afspejlet i Højesterets praksis. Højesterets afgørelser er således også udtryk for en vurdering af, om det vil være proportionalt at udvise en udlænding i en konkret sag.

Det er imidlertid ikke muligt at sammenfatte Højesterets praksis på området til nogle enkle overordnede principper. Som det fremgår af Rigsadvokatens redegørelse (side 96), er Højesterets afgørelser i sagens natur meget konkret begrundet, og Højesterets praksis kan ikke anses for endeligt afklaret i alle situationer. Rigsadvokaten har dog med udgangspunkt i Højesterets hidtidige praksis forsøgt at opstille nogle typetilfælde, der vi ser, hvad en proportionalitetsvurdering vil føre til i medfør af Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

Jeg vil her blot nævne nogle få af de typetilfælde, som Rigsadvokaten fremhæver i sin redegørelse, og som anklagemyndigheden vil skulle inddrage ved behandlingen af spørgsmål om udvisning.

Rigsadvokaten fremhæver (s. 98), at der i sager om udvisning gælder en "bagatelgrænse" for, hvornår der bør nedlægges påstand om udvisning. Hvis der således alene er tale om førstegangstilfælde vedrørende overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, der i den konkrete sag ikke straffes særlig hårdt, gælder der meget snævre grænser for udvisning af en udlænding, der er omfattet af udlændingelovens § 22, det vil sige en udlænding, der har haft lovligt ophold i Danmark i mere end 7 år eller er omfattet af udlændingelovens §§ 7-8 (flygtning).

Rigsadvokaten anfører endvidere (s. 99), at hvis der er tale om en person, der helt eller delvis er opvokset her i landet, har boet her lige siden, og haft sin skolegang her, taler dette med stor styrke imod udvisning. I en sådan sag skal der derfor foreligge en meget alvorlig kriminalitet for, at det vil være foreneligt med artikel 8 i Menneskerettighedskonventionen at udvise den pågældende.

Rigsadvokaten nævner derudover (s. 100), at hvis udlændingen ingen tilknytning har til hjemlandet, f.eks. fordi vedkommende ikke taler og forstår sproget, og ingen relationer har til oprindelseslandets kulturelle eller sociale forhold, således at vedkommende ikke vil kunne klare sig i dette land, følger det utvivlsomt af Menneskerettighedsdomstolens praksis, at det vil være i strid med artikel 8 at udvise den pågældende, selv om vedkommende har begået meget alvorlig kriminalitet.

På samme måde anfører Rigsadvokaten (s. 102), at hvis udlændingen er gift eller lever i et fast samlivsforhold, stilles der betydelige krav til karakteren af den udvisningsbegrundende kriminalitet, og kriminalitetskravet øges betydeligt, hvis udlændingen og dennes ægtefælle har børn sammen.

Jeg har her blot nævnt nogle få af de typetilfælde, som Rigsadvokaten kommer med i sin redegørelse. Lad mig i den forbindelse tilføje, at jeg i det hele kan tilslutte mig Rigsadvokatens konklusioner.

Med hensyn til spørgsmålet om forholdet mellem Højesterets praksis og Menneskerettighedsdomstolens praksis kan jeg for det første sige, at Højesterets praksis som sagt afspejler de kriterier, der følger af Menneskerettighedsdomstolens praksis. Højesterets praksis er således også udtryk for en konkret vurdering af, om det vil være proportionalt at udvise en udlænding i en konkret sag, idet Højesteret anvender de samme kriterier, som Menneskerettighedsdomstolen.

Ud fra en generel betragtning er Højesterets praksis således helt i overensstemmelse med Menneskerettighedsdomstolens praksis.

For det andet vil jeg godt understrege, at det er meget vanskeligt at foretage en mere konkret sammenligning af Højesterets afgørelser med Menneskerettighedsdomstolens afgørelser.

Rigsadvokaten anfører således i sin redegørelse (side 64), at de sager, der har været indbragt for Menneskerettighedsdomstolen, alle har vedrørt grovere kriminalitet. Domstolen har således ikke haft lejlighed til at tage stilling til proportionalitetsafvejningen efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8 i sager, hvor der er idømt mere kortvarige straffe. Dette gør det vanskeligt direkte at sammenligne Menneskerettighedsdomstolens afgørelser med afgørelser, der er truffet i henhold til national ret.

Endelig vil jeg gerne sige, at jeg af principielle grunde må være tilbageholdende over for at gå ind i en meget konkret vurdering af, hvorvidt Højesterets enkelte afgørelser i udvisningssager er i overensstemmelse med Menneskerettighedsdomstolens praksis.

Det vil jo i høj grad være det samme som at foretage en vurdering af, om Højesterets afgørelse i en konkret sag er korrekt.

Som det er udvalget bekendt, må jeg som justitsminister være tilbageholdende med hensyn til at foretage den slags vurderinger.

Men lad mig til slut gentage, at Højesterets praksis ud fra en generel betragtning er i overensstemmelse med Menneskerettighedsdomstolens praksis.